

Total No. of Printed Pages—4

3 SEM TDC GEPL (CBCS) GE 3

2 0 2 2

(Nov/Dec)

PHILOSOPHY

(Generic Elective)

Paper : GE-3

(Fundamentals of Indian Philosophy)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×8=8

Choose the correct answer :

(a) ভাৰতীয় দৰ্শন তাত্ত্বিক / ব্যৱহাৰিক।

Indian philosophy is theoretical / practical.

(b) ভাৰতীয় দৰ্শন এক জড়বাদী / অধ্যাত্মবাদী দৰ্শন।

Indian philosophy is a materialistic /
spiritualistic philosophy.

(c) চাৰ্বাক দৰ্শনৰ মতে মোক্ষ / সুখ মানৱ জীৱনৰ পৰম
লক্ষ্য।

According to Cārvāka, Mokṣa / pleasure is
the supreme end of life.

- (d) বৌদ্ধ / জৈন দৰ্শনে 'স্যাদবাদ' সমৰ্থন কৰে ।
Buddha / Jaina philosophy supports
'Syādvāda'.
- (e) বৌদ্ধ দৰ্শনৰ মতে দুখৰ মূল কাৰণ সংস্কাৰ / অবিদ্যা ।
According to Buddhism, the root cause of
suffering is impression / ignorance.
- (f) যোগ দৰ্শনে ঈশ্বৰক বিশ্বাস কৰে / নকৰে ।
Yoga philosophy believes / does not believe
in God.
- (g) পৰাৰ্থ অনুমানত তিনিটা / পাঁচটা অবয়ব (বচন) থাকে ।
Parārtha Anumāna consists of three / five
members (Avayava).
- (h) বৈশেষিক দৰ্শনৰ প্ৰবৰ্তক হ'ল গৌতম / কণাদ ।
The founder of Vaiśeṣika philosophy is
Gautama / Kaṇāda.

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো পাঁচটা) : 4×5=20

Write short notes on (any five) :

- (a) বৈদিক দৰ্শন
Vedic philosophy
- (b) চাৰ্বাক নীতিতত্ত্ব
Cārvāka ethics

- (c) সাংখ্য দৰ্শনৰ বহুপুৰুষবাদ
Sāṅkhya philosophy's plurality of Puruṣa
- (d) নিৰ্বাণ
Nirvāṇa
- (e) অষ্টাঙ্গিক মার্গ (বৌদ্ধ দৰ্শন)
Aṣṭāṅgika Mārga in Buddhism
- (f) বৈশেষিক দৰ্শনৰ অভাৱ
Abhāva in Vaiśeṣika philosophy

3. ভাৰতীয় দৰ্শনৰ সাধাৰণ বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 13
Explain the general characteristics of Indian philosophy.

অথবা / Or

- ভাৰতীয় দৰ্শন আৰম্ভণিতে নিৰাশাবাদী কিন্তু পৰিণামত আশাবাদী।
এই বাক্যশাৰীৰ যুক্তিসূক্ততা ব্যাখ্যা কৰা। 13
Indian philosophy is initially pessimistic but ultimately optimistic. Justify the comment.

4. জৈন দৰ্শনৰ অনেকান্তবাদৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 13
Discuss Anekāntavāda in Jainism.

অথবা / Or

- চৰ্বাক দৰ্শনৰ জ্ঞানতত্ত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 13
Discuss epistemology in Cārvāka philosophy.

(4)

5. সাংখ্য দৰ্শনত প্ৰকৃতি কি ? ইয়াৰ স্বৰূপ বৰ্ণনা কৰা। প্ৰকৃতিৰ অস্তিত্ব প্ৰমাণৰ বাবে সাংখ্যই আগবঢ়োৱা যুক্তিসমূহ আলোচনা কৰা।

1+3+9=13

What is Prakṛti in Sāṅkhya philosophy? Describe its nature. Discuss the arguments put forwarded by Sāṅkhya in order to prove the existence of Prakṛti.

অথবা / Or

যোগ কি ? যোগৰ বহিৰঙ্গ সাধনাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

3+10=13

What is Yoga? Discuss the Bahiraṅga Sādhana of Yoga.

6. ন্যায় দৰ্শনৰ মতে প্ৰত্যক্ষ কি ? লৌকিক আৰু অলৌকিক প্ৰত্যক্ষৰ মাজত কি কি পাৰ্থক্য আছে ?

3+10=13

What is Pratyakṣa (perception) in Nyāya philosophy? What are the differences between Laukika and Alaukika Pratyakṣa?

অথবা / Or

বৈশেষিক দৰ্শনৰ দ্ৰব্য পদাৰ্থৰ বিষয়ে বহলাই আলোচনা কৰা। 13

Discuss fully the category of substance (Dravya) in Vaiśeṣika philosophy.

★★★